

■ **Collegeprogramma 1998-2002
van de fracties van
PvdA, GroenLinks, VVD, CDA, D66 en
RPF/GPV**

april 1998

INDELING

- 1. Sociale stad**
- 2. Leefbare stad**
- 3. Vernieuwende stad**
- 4. Bereikbare stad**
- 5. Levendige stad**
- 6. Betrokken stad**
- 7. Solide stad**

1. Sociale stad

Te veel inwoners van de stad zijn werkzoekend en slagen er niet in om werk te vinden. Veel mensen zijn ontmoedigd geraakt en hebben de hoop opgegeven. De gemeente wil deze mensen bereiken en weer perspectief bieden. Het bieden van perspectief op maatschappelijke participatie en het voorkomen van sociale uitsluiting geldt als uitgangspunt voor het gemeentelijk beleid ten aanzien van inwoners, die om wat voor reden dan ook een steuntje in de rug nodig hebben.

Zo snel mogelijk na het eerste contact met Sociale Zaken dienen mensen te weten wat hun vooruitzichten zijn: of zoeken naar betaald werk met ondersteuning of aan de slag gaan als vrijwilliger. Samenwerking tussen instellingen is daarom van groot belang alsmede extra bijdragen voor mensen met een laag inkomen. Hiertoe worden de wettelijk toegestane toelagen volgens de nieuwe Algemene bijstandswet optimaal benut.

Moderne zekerheid, werk en inkomen

- 1.1. De inkomenspositie van mensen met een minimuminkomen, of die (langdurig) van een uitkering afhankelijk zijn, wordt verbeterd mede door budgetbeheer en schuldhulpverlening.
De mogelijkheden van de U-pas worden uitgebreid in de niet-consumptieve sfeer.
- 1.2. Het belang van bijzondere bijstand wordt onderstreept. Er vindt een herijking plaats van de bijzondere bijstand. Hierin worden alle aspecten meegenomen w.o. uitvoerbaarheid binnen de afgesproken budgetten, fraudegevoeligheid en oneigenlijk gebruik. In dat licht verdienen jaarlijkse financiële rapportages over de verruiming en aanscherping van het beleid grote aandacht.
- 1.3. Uitkeringsgerechtigden en werkzoekenden krijgen zo veel mogelijk met één persoon te maken. Eén persoon, die als vliegende keep zaken kan aanpakken en regelen. Ook in de sfeer van hulpverlening rondom schulden is dit noodzakelijk.
- 1.4. De gemeente streeft ernaar voor cliënten essentiële collectieve verzekeringen af te sluiten.
- 1.5. Onderzocht wordt of de gratis nachtopvang voor dak- en thuislozen wordt uitgebreid.
- 1.6. Er worden integrale werkgelegenheidsprojecten voor allochtone en autochtone risicjongeren gestart in samenspraak met de ouders.
- 1.7. Met koppeling aan de Wet inschakeling werkzoekenden wordt het creëren van mogelijkheden voor werklozen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt in wijkwerkgelegenheidsprojecten bevorderd. Door intensieve loopbaanbegeleiding zal de gemeente mensen met een gesubsidieerde baan verder helpen op de arbeidsmarkt.
- 1.8. Bij additionele banen wordt misbruik door vervanging van regulier werk tegengegaan. Concurrentie tussen verschillende vormen van additioneel werk wordt voorkomen, terwijl reëel zicht op een vaste baan zal worden geboden. Een actieplan hiertoe wordt opgesteld.
- 1.9. Bij landelijke onderhandelingen zet de gemeente zich in voor verbetering van de financiële positie van diegenen, die al langer in additionele banen werken.

- 1.10. Ten aanzien van de sollicitatieplicht van alleenstaande ouders met een bijstands-uitkering en kinderen, jonger van 12 jaar, blijft het uitgangspunt dat rekening wordt gehouden met de omstandigheden, wensen en mogelijkheden van het betreffende gezin.
- 1.11. De uitgangspunten van "Anders Actief" blijven van kracht en worden nader vorm gegeven.
- 1.12. Bij bouwprojecten, zoals Leidsche Rijn en UCP, wordt een vast deel van de arbeidsplaatsen gereserveerd voor langdurig werklozen uit de stad.
- 1.13. In de stad Utrecht komen twee centra voor werk en inkomen, d.w.z. één loket voor werk, scholing en uitkering. Na evaluatie van deze twee centra op effectieve en efficiënte uitvoering van de instrumenten om langdurig en andere moeilijk bemiddelbare werklozen aan werk te helpen, kan besloten worden nog twee andere centra in te richten.
- 1.14. De gemeente spant zich in om bij het Rijk gedaan te krijgen dat de financiële positie van uitkerings gerechtigden, die langer dan drie jaar van een minimuminkomen moeten rondkomen, structureel wordt verbeterd.

Welzijn en interculturalisatie

- 1.15. Ter versterking van de sociale cohesie krijgen bepaalde onderdelen van het welzijnswork binnen de contractfinanciering een extra impuls, zoals het opbouwwerk nieuwe stijl, het jongerenwerk en het algemeen maatschappelijk werk. Basisvoorzieningen, zoals zowel het jongerenwerk als het algemeen en schoolmaatschappelijk werk, dienen structureel gefinancierd te worden en dus niet op projectbasis gefinancierd te worden.
- 1.16. Activering is uitgangspunt van welzijnsbeleid. Vrijwilligerswerk, verenigingsleven en het werken met behoud van uitkering moeten beter worden georganiseerd in overleg met de betrokken organisaties, met name waar het gaat om de rechtspositie van vrijwilligers, verzekeringen en andere faciliteiten.
- 1.17. Er komt een herverdeling van budgetten en accommodaties van wijkwelzijnsorganisaties tot stand op basis van discussie over het rapport van de Task Force. De discussie moet worden afgerond in 1998 en de financiële gevolgen daarvan worden betrokken bij de begroting 1999.
- 1.18. De samenwerking op welzijnsterrein met andere partijen in de stad, zoals bedrijfsleven en woningbouwcorporaties, in vormen van publiek-private samenwerking, gericht op het versterken van de sociale infrastructuur, zal worden ontwikkeld.
- 1.19. Er blijft naast een algemeen achterstandsbeleid gerichte aandacht bestaan voor specifieke achterstanden van verschillende allochtone en autochtone burgers. Daarbij wordt gedacht aan kansarme "oude en nieuwe" Utrechters. Zowel zelforganisaties als algemene organisaties zullen bij deze ontwikkelingen een waardevolle bijdrage kunnen leveren.
- 1.20. Niet de instellingen, maar de mensen staan centraal. Er moet meer verantwoordelijkheid in de buurten worden gelegd om problemen te signaleren en aan te pakken. De lokale overheid moet daarbij daadkrachtig initiatieven van mensen zelf ondersteunen.
- 1.21. Via sociale conferenties worden groepen bij problemen en oplossingen betrokken.

- 1.22. Op korte termijn komen er meer begeleid-wonen plaatsen in het kader van preventie en doorstroom.
- 1.23. Het beleid is erop gericht wachtlijsten voor inburgering op korte termijn te laten verdwijnen.
- 1.24. Voorzieningen voor dak- en thuislozen zijn goed gespreid over de gehele stad, geen buurt uitgezonderd. Er wordt geïnvesteerd in acceptatie.
- 1.25. Binnen het UCP-gebied wordt een opvangvoorziening getroffen om te voorkomen dat de nachtelijke afsluiting van Hoog Catharijne tot onveiligheid in andere buurten leidt. Er komen eenduidige afspraken over het gebruik van de openbare ruimte door dak- en thuislozen.
- 1.26. Utrecht wil blijvend plaats bieden aan de opvang van asielzoekers.

Onderwijs

- 1.27. De onderhoudsachterstand van scholen wordt versneld weggewerkt.
- 1.28. Voor goede onderwijsinitiatieven gericht op het elimineren van achterstand zal een onderwijsfonds gevormd worden waaruit deze initiatieven kunnen worden gefinancierd.
Dit fonds komt bovenop de bestaande geldstromen voor onderwijsbeleid.
- 1.29. De veiligheid in en om scholen wordt verzekerd. Daartoe wordt een samenwerkingsverband gevormd tussen scholen, leerlingen, ouders, omwonenden en politie.
- 1.30. De school en het schoolgebouw krijgen een belangrijker taak in de buurt. De gelden tot nieuwbouw en vernieuwing worden aangegrepen om brede scholen te creëren met een functie voor de omgeving. Gestreefd wordt naar het realiseren van mogelijkheden tot sport, cultuur, ontmoetingen, spel, en medegebruik door welzijnsorganisaties. Maar ook meer onderwijsgebonden activiteiten krijgen een plek, zoals huiswerkbegeleiding tijdens verlengde schooldagen. Kerntaak blijft onderwijs, maar de vraag naar buitenschoolse opvang groeit.
Basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs moeten meer gemeentelijke steun krijgen bij het opzetten van vrijetijdsbesteding, sport en cultuur op en om de school.
De gemeente regisseert daartoe een brede samenwerking tussen scholen, welzijnswerk, levens beschouwelijke instellingen politie, ouders, sport- en cultuurinstellingen, gezondheidszorg en regionale onderwijscentra.
- 1.31. De gemeente zal stimuleren dat werkgelegenheid voor de schoolverlaters wordt verbeterd, speciaal na het (voorbereidend) beroepsonderwijs. In het kader van het Bondgenootschap voor Werk worden met de werkgevers verdere afspraken gemaakt voor stage- en werkervaringsplaatsen.
- 1.32. Op basis van het Digitaal Onderwijsprogramma Utrecht wordt verdere invoering van computer gesteund onderwijs gestimuleerd. Voorrang krijgt de training van leraren om met nieuwe media les te kunnen geven. Samenwerking daarbij vindt plaats met bibliotheken, kennisinstellingen en het bedrijfsleven.
- 1.33. De gemeente biedt hulp aan de scholen bij de opvang van moeilijk hanteerbare leerlingen en de bestrijding van schooluitval. Voor leerlingen die uit de boot vallen, worden samen met ROC en arbeidsvoorziening beroepstrainingen opgezet.

- 1.34. In samenwerking met basisscholen, volwasseneneducatie en ouders worden waar nodig in achterstandswijken spel- en taalprogramma's voor driejarigen, en de rol van de ouders daarin, opgezet. Scholen en ouders worden nadrukkelijk betrokken bij een steviger impuls van het "OpStap"-project
- 1.35. Betrokkenheid van ouders wordt versterkt o.m. door wederzijdse afspraken tussen ouders en scholen en de oprichting van oudergroepen.
- 1.36. Er wordt geïnvesteerd in voor- en naschoolse opvang en een goede aansluiting tussen het basis- en voortgezet onderwijs. Daarnaast is de gemeente medeverantwoordelijk voor activiteiten als opvoedingsondersteuning, taalstimulering, spelvoorlichting, speelgoeduitleen, peuteropvang en het betrekken van allochtone ouders. De gemeente stimuleert daartoe mede het particulier initiatief.
- 1.37. De gemeente stimuleert het ontwikkelen van netwerken 12+ jeugdhulpverlening om problemen als vroegtijdige schooluitval te voorkomen. Leerlingvolgsystemen, monitoringsystemen, methoden om de prestaties en het gedrag van een kind te volgen. Een actief lik-op-stuk-beleid bij spijbelen hoort hier ook bij.
- 1.38. De gemeente stimuleert verhoging van het aantal allochtone leerkrachten en onderwijs-assistenten.
- 1.39. Ter verbetering van de schoolprestaties worden allochtone consultants aangesteld.
- 1.40. De gemeente maakt afspraken met schoolbesturen en andere instellingen, zoals Steunpunt Anti Discriminatie (STAD) en COC om tot betere voorlichting over emancipatie in brede zin te komen.
- 1.41. Met betrekking tot het onderwijs in allochtone levende talen (OALT) wordt gekozen voor een intensieve inzet op het leren van de nederlandse taal in de onder- en middenbouwperiode van het basisonderwijs. In de bovenbouw en het voortgezet onderwijs zal het gaan over de culturele aspecten van het OALT.

Jongeren

- 1.42. Kinderen en jongeren zullen in alle wijken worden betrokken bij de meningsvorming over de inrichting van de openbare ruimte en het tot stand komen van voorzieningen. Regelmatig zal een jeugd- en jongerenpeiling worden gehouden, welke op een jeugdmanifestatie wordt bekend gemaakt.
- 1.43. Er wordt een experiment opgezet voor een jongerenraad van jongeren van 12 tot 18 jaar.
- 1.44. Jongeren hebben hun eigen idolen. Daarom neemt de gemeente het voortouw in het organiseren van "clinics" voor verschillende sporten, onder leiding van topsporters en voor allerlei vormen van kunst.
- 1.45. Het aanbod van betaalbare woningen voor studenten en andere jongeren dient te worden uitgebreid. Daartoe zal worden bevorderd, dat o.a. in Leidsche Rijn 1.000 betaalbare woningen voor die groep worden gebouwd.
- 1.46. Binnen de contractfinanciering zal met wijkwelzijnsorganisaties worden afgesproken, dat buurthuizen ook 's avonds, in het weekend en tijdens vakanties moeten worden opengesteld.
- 1.47. De gemeente zal er bij de corporaties op aandringen, dat moeilijk verhuurbare flats gesplitst worden in wooneenheden met een aantal gemeenschappelijke voorzieningen.

- 1.48. Er komt een kinderspeeldag, binnen en op straat, die vaker per jaar en op meer locaties dan de huidige straatspeeldag georganiseerd wordt.
- 1.49. Netwerken jeugdhulpverlening worden verder ontwikkeld met bijzondere aandacht voor de categorie tot 12 jaar. In het jongerenwerk komt men tot een bundeling van krachten. De resultaten van de eindevaluatie van de wijkjongerenperspectieven zullen worden geïmplementeerd, w.o. sportjongerenwerkers, wijkregiegroepen en culturele activiteiten.
Er zal een Programma voor de Jeugd worden vastgesteld, dat zich o.m. richt op opvang, scholing en werk.
- 1.50. De gemeente zal in regionaal beraad inbrengen, dat de leeftijd voor inschrijving als woningzoekende wordt verlaagd naar 16 jaar en voor het betrekken van woonruimte naar 18 jaar.
- 1.51. De verschillende voorzieningen voor jeugdhulpverlening worden beter op elkaar afgestemd, waarbij het accent komt te liggen op preventie. Er moet een 24-uurs opvangvoorziening voor jongeren komen.

Ouderen

- 1.52. Ouderen moeten, wanneer ze willen, zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen.
- 1.53. Veel allochtone ouderen van de eerste generatie hebben hun oorspronkelijke cultuur niet losgelaten. Wanneer zij behoefte krijgen aan verzorging of verpleging zullen zij voorkeur hebben voor opvang tussen hun cultuurgelijken. De verzorgings- en verplegingsbehoefte en de behoefte aan groepswonen dient periodiek geïnventariseerd te worden. Op grond hiervan zal een planning gemaakt kunnen worden voor het voorzien in die specifieke behoeften.
- 1.54. Onderzocht wordt of er een servicepunt voor ouderen in elke wijk kan worden gerealiseerd, gekoppeld aan de dienstencentra, van waaruit direct de noodzakelijke voorzieningen getroffen kunnen worden op het gebied van de indicatiecommissie, thuiszorg, warme-maaltijdvoorziening, alarmeringssysteem enz. Dit servicepunt zou dan onderdeel zijn van een algemeen stedelijk servicepunt op het gebied van zorg en voorzieningen (de zgn. stedelijke één-loket-functie).
- 1.55. Eventueel gekoppeld aan het servicepunt wordt op wijkniveau de functie van ouderenadviseur inhoudelijk verbreed met het woonconsulentschap.
- 1.56. Er worden woningen ontwikkeld, die op de wensen van ouderen zijn afgestemd en die gelegen zijn in een groter wooncomplex waar ook jongere gezinnen met kinderen wonen. Groepswonen voor ouderen wordt bereikbaar gemaakt.
- 1.57. Sport- en recreatievoorzieningen blijven voor ouderen toegankelijk, bijvoorbeeld de zwembaden.
- 1.58. In overleg met zelforganisaties voor allochtonen worden mogelijkheden geschapen voor het tot stand komen van een platform van allochtone ouderen. Dit platform zal een brugfunctie vervullen tussen allochtonen, overheid en instellingen.

2. Leefbare stad

Utrecht moet een stad zijn, waar iedereen zich thuis voelt. De gemeente besteedt daarom veel zorg aan een veilige, schone en gezonde leefomgeving. Ze wil dit graag samen met de bevolking doen en zal hiertoe de nodige middelen beschikbaar stellen.

Het veiligheidsbeleid heeft grote prioriteit en vergt een aanzienlijke financiële inspanning. Van de politie worden heldere doelstellingen en streefcijfers gevraagd voor de criminaliteitsbestrijding. Resultaten zullen aan de burgers kenbaar worden gemaakt. Bereikbaarheid en beschikbaarheid van de Politie dienen te worden geoptimaliseerd.

Veiligheidsbeleid kenmerkt zich door een evenwicht in toezicht en preventie. Om onveiligheid tegen te gaan en te voorkomen wordt met bewoners samengewerkt aan inrichting en beheer.

Milieubeleid is een wezenlijk onderdeel van alle sectoren van gemeentelijk beleid. Innoverende milieutechnologie moet worden bevorderd: dubbel grondgebruik, nieuwe vervoersvormen, energie- en materiaalbesparing. Bodem- en luchtvervuiling, alsmede geluidsoverlast, worden adequaat aangepakt.

Veiligheid

- 2.1. Buurt- en inbraakpreventieprojecten worden uitgebreid. Samen met de woningbouwcorporaties wordt de financiering van buurt- en inbraakpreventie in de sociale woningbouw geregeld.
- 2.2. Er komt meer blauw op straat. Daartoe zullen politie en stadswachten intensiever patrouilleren, ook in de avond- en nachturen. Gestreefd wordt naar het realiseren van al of niet mobiele wijkposten in iedere wijk en vooral in kwetsbare buurten. Daarmee wordt o.a. de veiligheidsproblematiek van de binnenstad aangepakt.
- 2.3. Uitbreiding van het aantal toezichthouders zal snel ter hand worden genomen. Daarbij wordt de verbreding van het takenpakket van toezichthouders binnen de wettelijke kaders nagestreefd.
- 2.4. De drugsoverlast wordt uit de woonbuurten weggehaald door drugspanden consequent te sluiten. Er zullen experimenten met gebruikersruimten met spelregels, o.a. in Hoog Catharijne, worden uitgevoerd.
- 2.5. Op vormen van woonoverlast wordt door de politie snel en adequaat gereageerd.
- 2.6. Er komt een plan van aanpak tegen illegale bewoning. Daarvan maakt deel uit het via specifieke intake-procedures panden uit het criminele circuit halen in kwetsbare buurten.
- 2.7. Slachtofferhulp wordt uitgebreid.
- 2.8. De criminaliteit van groepen jongeren wordt krachtig aangepakt door implementatie van de aanbevelingen uit het rapport Jeugd en Veiligheid van februari 1998, o.a. door:
 - het scheiden van de harde kern en de meelopers;
 - het hard aanpakken van de harde kern door politie en justitie, met een herintredingstraject daarna;
 - het individueel benaderen en begeleiden van de meelopers via o.m. school, welzijn en sport- en cultuur, politie, justitie en jeugdhulpverlening en
 - het ook in andere wijken opzetten van teams als het Marco Poloteam.

- 2.9. De gemeente zal bevorderen, dat in elke wijk een wijkofficier van justitie komt om snel te kunnen reageren op criminaliteit. Dit ook in het kader van de intensivering van het Integrale Veiligheidsbeleid.
- 2.10. In ruimtelijke plannen komt een veiligheidsparagraaf.
- 2.11. De gemeente streeft ernaar, dat binnen de Utrechtse politie blijvend aandacht wordt gegeven aan het reageren op en omgaan met anti-racisme en anti-homo/anti-lesbisch geweld.
- 2.12. In de openbare ruimte moet het gezag worden gerespecteerd door een strikte handhaving van de regels, die gesteld zijn.
- 2.13. Er zal een veiligheidsprijs worden ingesteld voor personen en/of instellingen, die goede ideeën voorstellen betreffende veiligheidsvraagstukken.

Milieu, duurzaamheid

- 2.14. Er wordt geïnvesteerd in de ecologie van de stad door de uitvoering van het groene web en het formuleren van kwaliteitseisen bij de inrichting van groen. Onderzocht worden mogelijkheden om in de bestaande stad en in Leidsche Rijn ecologie en water te koppelen. Met bewoners wordt gewerkt aan het opnemen van groen in bestaande planvorming, waarmee de ecologische hoofdstructuur wordt versterkt en waarbij de nadruk ligt op het toevoegen van groen en het bewaren van bestaand groen of een beter gebruik ervan.
- 2.15. Milieubeleid is ook groenbeleid. De groenstructuur van de stad moet worden versterkt. Verlies van groen wordt zo mogelijk binnen het plangebied en anders elders gecompenseerd.
- 2.16. De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid bij het geven van ruimte aan biodiversiteit.
- 2.17. Bij nieuwbouw en verbouwing zullen de uitgangspunten van milieuvriendelijk en duurzaam bouwen onverkort worden toegepast. De gemeente streeft er daarbij naar innovatie vrij baan te geven door optimaal gebruik te maken van de netwerken, waarin de gemeente een rol speelt.
- 2.18. De gemeente bevordert (kennis over) milieubewust handelen via onder andere milieu-onderwijs en -voorlichting en vervult een voorbeeldfunctie bij milieuvriendelijk handelen, bijvoorbeeld door spaarzaam papiergebruik bij het informeren van burgers en eigen personeel. De samenwerking met de REMU in FACE wordt voortgezet en uitgebouwd naar vormen van alternatieve energie.
- 2.19. Het gescheiden inzamelen van afval wordt geoptimaliseerd, inclusief het GFT-afval door voldoende voorzieningen te creëren. De invoering van gedifferentieerde tarieven wordt overwogen waarbij negatieve bijwerkingen daarvan bijvoorbeeld voor mensen met lage inkomens, specifieke leefpatronen of rond het mogelijk ontstaan van vuiltoerisme dienen te worden voorkomen.
- 2.20. Bedrijven met een hoge mate van milieuoverlast komen voor sanering in aanmerking.
- 2.21. De functie van wijkmilieupunten wordt structureel ingebed, waarbij in ieder geval de wijkbureaus "nieuwe stijl" een belangrijke rol krijgen toebedeeld zonder de activerende rol van bewoners op het spel te zetten.

- 2.22. De activiteiten en resultaten van het project Duurzaam Utrecht worden ingebed in de gemeentelijke organisatie. Met belangengroepen wordt het publiekgerichte milieubeleid onder meer in het kader van Lokale Agenda 21 nader vorm gegeven.
- 2.23. Om het bewust gebruik van de auto te bevorderen zal de gemeente initiatieven van burgers om te komen tot een autoloze zondag ondersteunen.
- 2.24. Gestreefd wordt naar verwarming door zonne-energie van de drie Utrechtse zwembaden.

Openbare ruimte

- 2.25. Er wordt blijvend geïnvesteerd in een schone stad, waarbij het uitgangspunt is dat de gehele stad aan het eind van deze collegeperiode blijvend schoon is geworden (ook de waterwegen), waarbij al doende inwoners worden gestimuleerd tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid. Bewoners worden daarbij ondersteund door de gemeente, onder andere door de inrichting van wijkdepots met werkmaterialen of door het gezamenlijk organiseren van schoonmaakacties. Iedere wijk krijgt een wijkonderhoudsploeg. Waar nodig wordt een boetesysteem achter de hand gehouden. Er komen meer parkwachters.
- 2.26. Voor het schoonmaken en -houden van de stad, met name ook na grote evenementen, zullen extra middelen worden vrijgemaakt.

Gezondheid

- 2.27. De gemeente neemt het initiatief voor de oprichting van een gezondheidsplatform, dat elke vier jaar een gezondheidsplan voor Utrecht opstelt. Daarin wordt speciale aandacht besteed aan wijken met de grootste gezondheidsproblemen, zoals Zuilen.
- 2.28. Er komt per wijk een steunpunt voor vrijwilligerswerk en mantelzorg, met als doel het voorkomen en bestrijden van sociaal isolement van vooral ouderen.
- 2.29. Onder meer in het kader van het Grote-stedenbeleid zal er bij het Rijk op worden aangedrongen voldoende middelen beschikbaar te stellen om de wachtlijsten voor thuiszorg, verpleeg- en verzorgingshuizen weg te werken.
- 2.30. De gemeente bevordert het tot stand komen van een dekkend netwerk van zorgcentra op wijkniveau, waarin huisartsen, fysiotherapeuten, thuiszorg, verloskundigen en anderen samenwerken.
- 2.31. De dag- en nachtopvang voor verslaafden en dak- en thuislozen wordt geëvalueerd en waar nodig verbeterd en/of uitgebreid.
- 2.32. Gedoogvoorwaarden voor coffeeshops worden strikt toegepast. Bij overlast en illegale vestiging volgt direct sluiting. Coffeeshops worden zoveel mogelijk gespreid en zo veel mogelijk uit de buurt van scholen gehouden. Drugshandel en overlast daarvan rond scholen wordt hard aangepakt.
- 2.33. Het inloopcentrum in Hoog Catharijne wordt voor 24 uur opengesteld. Door middel van deze gebruikruimte wordt tevens gepoogd mensen hulpverlening en/of afkickprogramma's aan te bieden.
- 2.34. Uit volksgezondheidsoverwegingen wordt positief gereageerd op experimenten met betrekking tot vrije verstrekking van heroïne onder medisch toezicht en het inrichten van gebruikersruimten. Een succesvol experiment zal worden gecontinueerd en uitgebreid.

- 2.35. Gemeentelijk beleid op het terrein van gezondheidszorg kent een belangrijke prioriteit toe aan preventie. Gezondheidsvoorlichting, o.a. op het terrein van drugs, zal daarom worden versterkt en bijvoorbeeld rond alcohol en roken zal de gemeente het goede voorbeeld geven en maatschappelijke organisaties ondersteunen bij het vormgeven van beleid.
- 2.36. De gemeente zal bevorderen, dat zorg en voorzieningen voor mensen met psychosociale problemen in omvang en kwaliteit voldoende beschikbaar komen. Ook zal ervoor worden zorggedragen, dat er voldoende en effectieve ondersteuning is bij reïntegratie in de samenleving.
- 2.37. De positionering van de Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst zal worden versterkt, deels door taken meer marktgericht uit te voeren, deels door de regionale samenwerking te verbeteren.

- 3.18. Voor de binnenstad voert de gemeente een actief beleid om het herstel en zo mogelijk de terugkeer te bevorderen van kwalitatief hoogwaardige detailhandel. In de binnenstad en bij andere drukke winkelcentra komen voldoende en herkenbare laad- en losplaatsen.
- 3.19. Bij de inrichting van nieuwe en bestaande bedrijventerreinen heeft het stimuleren van bestaande bedrijvigheid prioriteit en wordt ernaar gestreefd (resterende) energie- en materiaalstromen van diverse bedrijven te integreren.
- 3.20. Bij de ontwikkeling van het gemeentelijk economisch beleid is regionale samenwerking noodzakelijk. Het Utrechts Netwerk voor Innovatie en Economie (UNIE) zal nadrukkelijk bij deze ontwikkeling worden betrokken. Ook zal samenwerking met andere steden in Europees verband verder vorm en inhoud worden gegeven.
- 3.21. De gemeente stimuleert het toerisme (met name het zakelijk toerisme en cultuurtoerisme) als een belangrijke bron van werkgelegenheid.
- 3.22. In het overleg met de Kamer van Koophandel wordt gestreefd naar samenwerking in projecten, die het ondernemersklimaat in Utrecht versterken.

Grote-stedenbeleid

- 3.23. Het Grote-stedenbeleid wordt in de volle breedte gecontinueerd. Gemeente en Rijk dienen zich gezamenlijk in te zetten voor versterking van zowel fysieke als sociale infrastructuur inclusief veiligheid en dienen zorg te dragen voor extra economische impulsen ten behoeve van de werkgelegenheid.
- 3.24. De gemeente dringt er bij het Rijk op aan in het Grote-Stedenbeleid zoveel mogelijk beleidsvrijheid te verkrijgen en niet-stimulerende regelgeving te schrappen

4. Bereikbare stad

Groei van de stad zorgt de komende jaren ook voor groei van het autoverkeer. De gemeente wil de groei beperken en in algemene zin de automobiliteit zoveel mogelijk terugdringen, dit onder handhaving en verbetering van de bereikbaarheid. Daartoe wordt een samenhangend pakket van maatregelen getroffen, dat betrekking heeft op alle vervoerwijzen en categorieën gebruikers.

Verkeer

- 4.1. Als het gaat om de autoluwe binnenstad zal eerst een aantal knelpunten moeten worden opgelost zoals de problematiek van laden en lossen, het economisch functioneren van (delen van) de binnenstad, de toegankelijkheid voor touringcars, de toegankelijkheid voor gehandicapten en de doorstroming. Het pakket van maatregelen zoals dat is afgesproken met organisaties van ondernemers en bewoners wordt uitgevoerd. Uitgangspunt blijft dat doorgaand verkeer wordt geweerd.
- 4.2. Prioriteit heeft het verder voorbereiden van transferia rond de stad, waarbij het realiseren van minstens vier van dergelijke transferia het streven is. Deze transferia worden door middel van openbaar vervoersvoorzieningen verbonden met het stadscentrum. Tevens dienen aan de oost- en zuidzijde van de binnenstad drie parkeergarages te worden gerealiseerd, wordt bestaande garagecapaciteit beter benut, waar mogelijk worden parkeervoorzieningen ondergronds gerealiseerd, wordt de mogelijkheid inzake liftsystemen in garages onderzocht. Twee van deze parkeergarages worden uiterlijk in 1999 gerealiseerd; de derde in 2000. Het opheffen van bestaande parkeerplaatsen geschiedt na totstandkoming van deze voorzieningen.
- 4.3. Tijdens de eerste fase van de uitvoering van de HOV-baan door de binnenstad wordt volstaan met het uitvoeren van het thans aanbestede werk ter terzijdelegging van kabels en leidingen.
Gelijktijdig wordt, zo nodig met inzet van gemeentelijke middelen als voorfinanciering, ingezet op het versneld aanleggen van het HOV om de Zuid. Deze route loopt tijdelijk via de Rubenslaan tot een definitief tracé is aangelegd. De uiteindelijke route gaat bij voorkeur langs het spoor tot de Waterlinieweg.
Gedurende de werkzaamheden ten behoeve van de eerste fase HOV-binnenstad en de aanleg van de tijdelijke HOV-route om de Zuid in vorenbedoelde zin zullen de collegepartijen zich maximaal inzetten om een verschuiving van het toegezegde rijkssubsidie in de richting van de HOV om de Zuid route te bewerkstelligen. Hierbij zal zo spoedig mogelijk na de realisatie van de HOV-route om de Zuid (inclusief busmateriaal) aan de hand van het alsdan geschatte aandeel van het passagiersaanbod dat via deze route wordt vervoerd, worden bepaald in hoeverre de HOV-route binnenstad kan worden versoberd. Deze versobering zal met name gericht worden op een zo eenvoudig mogelijke ruimtelijke vormgeving van de HOV-route door de binnenstad.
Overigens geldt hierna dat de collegepartijen hun eigen standpunt over te nemen besluiten kunnen innemen.
- 4.4. Tijdige ontsluiting van Leidsche Rijn door (hoogwaardig) openbaar vervoer met twee radialen en randstadspoor blijft de inzet van het college.
- 4.5. Onderzoek, experimenten en ontwikkeling van betekenisvolle alternatieve vervoerswijzen worden voortgezet. Daarbij gaat het o.a. om de invoering van een goedkoop, milieuvriendelijk taxisysteem, het vrij kunnen aanhouden van taxi's, het benutten van de ringlijnroute voor een taxisysteem, singelboot, waterbus en skeelroute.
Overleg met mogelijke initiatiefnemers en bestaande bedrijven is essentieel.

- 5.9. De grote gemeentelijke kunstinstituten formuleren een actieplan om de toegankelijkheid en participatie van allochtonen en jongeren substantieel te vergroten.

Sport

- 5.10. Het sportbeleid wordt geïntensiveerd. Speerpunten in dit beleid zijn sportstimulering, in het bijzonder in de wijken en gericht op ouderen, gehandicapten en allochtonen, versterking van de sportverenigingen, versterking van de (top)sportstructuur en van een aantrekkelijk topsport klimaat, onderhoud en verbeteren van accommodaties en het uitbreiden van kleinschalige sport- en recreatievoorzieningen in de directe woonomgeving. Hiertoe wordt een plan van aanpak ontwikkeld.
- 5.11. Het beoefenen van sport door iedereen en in het bijzonder door jongeren wordt gestimuleerd door sportjongerenwerkers en sportconsulenten en door "clinics" gegeven door Utrechtse topsporters.

Recreatie

- 5.12. Recreatiegebieden binnen en buiten de stad moeten vrij toegankelijk en sociaal veilig blijven. Recreatie betekent in deze periode het meervoudig gebruik van sportterreinen en -parken, meer campings, volkstuinten nieuwe stijl en het inzetten van centrale parken, zoals Leidsche Rijn, Griftpark en Transwijk als stedelijke voorziening.
- 5.13. Ongemotoriseerd watertoerisme op de grachten wordt verder bevorderd en er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een kleine haven.

Horeca

- 5.14. De grote variatie aan horecagelegenheden is goed voor de stad. Met ideeën die de variatie vergroten moet eerder meedenkend dan afwijzend worden omgegaan. Uitgangspunt hierbij is de huidige in bestemmingsplannen aangewezen ruimte en mogelijkheden. Ordehandhaving en differentiatie in de bestemming van horecagelegenheden zoals neergelegd in de Nota Handhaving Horeca is de randvoorwaarde van het horecabeleid.

6. Betrokken stad

De stad besturen wij met z'n allen. De gemeente zal zich inspannen om de bevolking de gelegenheid te geven mee te denken en mee te doen. Betrokkenheid bij de stad, participatie bij de besluitvorming is van groot belang. Naast een gemeentebrede toepassing van instrumenten, die in de afgelopen jaren voor participatie zijn ontwikkeld, wil de gemeente op dit gebied zich blijven vernieuwen.

Bij de voorbereiding van plannen en bij de uitvoering daarvan is inbreng van burgers, instellingen én bedrijven noodzakelijk. Mede daarom zal de gemeente klantgericht werken. Dit betekent onder andere ruimere openstellingsuren, het tijdig beantwoorden van brieven en een goede telefonische bereikbaarheid.

- 6.1. De gemeente voert een correctief referendum in. Vooruitlopend op nieuwe wetgeving op dit punt wordt een verordening vastgesteld.
- 6.2. De wijkbureaus worden nog sterker dan nu het gezicht van de gemeente in de wijk. Naast uitvoering van de kerntaken zoals die in het rapport van de heer Tops c.s. zijn genoemd, wordt daartoe de dienstverlening van de wijkbureaus uitgebreid. Onderzocht wordt welke taken van centrale diensten in het wijkbureau kunnen worden ondergebracht, met als resultaat een plan van aanpak voor de dienstverlening door de wijkbureaus.
- 6.3. Uitgangspunten bij de behandeling van een beleidsvoorstel zijn: vroegtijdige duidelijkheid over de gemeentelijke inbedding, duidelijke beschrijving van het doel en eenvoud. Van begin af aan moet helder zijn wat de context van een voorstel is: stedelijk of wijkgericht. Daarmee is ook de verantwoordelijkheid voor participatie vastgelegd. In een wijkprogramma wordt vastgesteld wat onder wijkgericht werken valt en wat onder een stedelijke aanpak. Dit wijkprogramma wordt door de gemeenteraad vastgesteld en periodiek bijgesteld.
- 6.4. Bewoners krijgen meer te zeggen over de wijze waarop het geld dat in hun wijk wordt besteed, wordt verdeeld. Dit gebeurt via een wijkgerichte besluitvormingsprocedure en binnen een door de gemeenteraad vastgestelde beleidskader.
- 6.5. Om de versterking van bewonersinvloed op wijkbestedingen vorm te geven, wordt in een tweetal wijken een experiment opgezet met als uitgangspunten:
 - samen (gemeente en bewoners) een analyse van de problemen maken;
 - samen keuzes maken en prioriteiten stellen en
 - samen uitvoeren.Ook wordt er jaarlijks bij de begroting zichtbaar gemaakt welke gelden specifiek beschikbaar zijn voor de afzonderlijke wijken.
- 6.6. Vooruitlopend op de bespreking in de gemeenteraad van de evaluatie van de wijkcommissies, krijgt de wijkcommissie een adviesfunctie met betrekking tot deze wijkbestedingen.
Zij adviseert de gemeenteraad, gehoord de opvattingen in de wijk of buurt.
- 6.7. Bewoners hebben het recht van initiatief. Dit betekent dat zij plannen voor hun straat, buurt of wijk kunnen indienen bij de gemeenteraad. Deze worden bij voorrang behandeld.
- 6.8. Nu er een veelheid aan instrumenten voor participatie ontwikkeld is, staat gemeentebrede implementatie voorop. Per project moet een keuze gemaakt worden uit de beschikbare instrumenten. Dit wordt weergegeven in een participatieparagraaf. De gemeente gaat verder werken met stads-, wijk-, en buurtpeilingen.

- 6.9. Betrokkenheid en beïnvloedingsmogelijkheden worden vergroot langs twee lijnen: meer kennis- en informatieoverdracht en in geval van daadwerkelijke betrokkenheid: meer ondersteuning. Moderne (wijk)gerichte communicatiemiddelen worden daarvoor ingezet. Daarnaast komt er extra ondersteuning op wijkniveau voor wijkgroepen en op stedelijk niveau voor stedelijke groeperingen. De wijkbureaus krijgen meer tijd voor netwerkverbreding.
- 6.10. Er moet gewerkt worden aan een grondige vernieuwing van het gemeentelijke voorlichtings- en communicatiebeleid, zowel op stedelijk als op wijkniveau. De Stadskrant zal meer veelzijdige berichtgeving en verbreding van verschillende standpunten moeten weergeven; een meer open communicatie bieden. Om dit aan te sturen zal een gemeentelijk redactiestatuut opgesteld worden.
- 6.11 Raads- en commissievergaderingen (of samenvattingen daarvan) zullen ook via de stads-televisie voor de bevolking zijn te volgen.

7. Solide Stad

Utrecht is weer financieel gezond. Dit schept mogelijkheden om in alle vrijheid te beslissen hoe we geld besteden en de tarieven te verlagen. De stad heeft behoefte aan veel investeringen in de komende jaren. Investerings in stadsvernieuwing en -uitbreiding, verkeersoplossingen en sociaal beleid.

Uitgangspunt van personeelsbeleid is, dat de gemeente een aantrekkelijke werkgever is.

Financieel beleid

- 7.1. Het beleid van strikte budgetdiscipline wordt voortgezet en versterkt.
- 7.2. De afgesproken tariefsverlagingen van de onroerende zaakbelasting worden doorgevoerd. De effecten van de komende hertaxatie per 1 januari 1999 worden inzichtelijk gemaakt en bezien zal worden of dit aanleiding geeft tot aanvullende voorstellen.
- 7.3. De gemeente gaat door met de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen voor mensen met een minimuminkomen volgens de maximale mogelijkheden, die de wet biedt.
- 7.4. Voor de overige gemeentelijke tarieven is kostendekkendheid het uitgangspunt.
- 7.5. Nieuw beleid of de versterking van bestaande taken wordt zo veel mogelijk gefinancierd door "oud voor nieuw beleid" en wordt vervolgens in beginsel aan een bepaalde tijdslimiet gekoppeld. Er wordt naar gestreefd om jaarlijks tenminste f 5 miljoen beschikbaar te stellen voor nieuw beleid.
- 7.6. Van het totaal bedrag voor nieuw beleid wordt elk jaar een substantieel deel besteed aan maatregelen en initiatieven, die de sociale samenhang in de stad bevorderen.
- 7.7. Het investeringsniveau in de stad wordt hoog gehouden.
- 7.8. Investerings en budgetten zullen vooral op de achterstandswijken worden gericht, zoals Zuilen, Ondiep, Kanaleneiland, Hoograven en Overvecht.
- 7.9. Het weerstandsvermogen moet op peil blijven.

Personeel en organisatie

- 7.10. Ingrijpende technologische, demografische en sociaal-economische ontwikkelingen tekenen zich af. De gemeente speelt in op die veranderingen in de taken van de organisatie. Hierbij wordt gedacht aan een voortdurende bezinning op kerntaken en inzet van informatie- en communicatiemiddelen, flexibilisering van arbeid (bijvoorbeeld job-rotation, ook in het midden- en lager kader) en vormen van strategische samenwerking met andere overheden en het bedrijfsleven. De cultuuromslag naar vraaggericht werken in de gemeentelijke organisatie wordt met kracht voortgezet. Met het oog op flexibiliteit, mobiliteit en effectiviteit verdient projectmatig werken de voorkeur.
- 7.11. De gemeente voert een terughoudend beleid bij het verstrekken van opdrachten aan externe adviseurs. Het in dienst nemen, evt. projectmatig, van deskundigen heeft de voorkeur.

- 7.12. Het gemeentelijk personeelsbestand moet, met behoud van kwaliteit, de bevolkings-samenstelling zo veel mogelijk weerspiegelen. Het afgesproken doelgroepenbeleid, gedifferentieerd naar doelgroep en dienst, wordt daarom voortgezet en op resultaat geëvalueerd. Alle werknemers van de gemeente komen in algemene dienst. De gemeente stimuleert door middel van het aannamebeleid de doorstroming van mensen met een Melkertbaan.
- 7.13. Om het vraaggericht werken van de gemeente te bevorderen wordt de informatisering krachtig voortgezet. Dit geschiedt in samenhang met de ontwikkeling van informatie- en communicatie technologie buiten de gemeente.

Internationale solidariteit

- 7.14. De internationale solidariteit wordt voortgezet.